Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

1. srpna 2022*

„Řízení o předběžné otázce – Společná azylová politika – Kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu – Nařízení (EU) č. 604/2013 (Dublin III) – Žádost o mezinárodní ochranu podaná nezletilou osobou v členském státě jejího narození – Rodiče této nezletilé osoby, kterým bylo dříve přiznáno postavení uprchlíka v jiném členském státě – Článek 3 odst. 2 – Článek 9 – Článek 20 odst. 3 – Směrnice 2013/32/EU – Článek 33 odst. 2 písm. a) – Přípustnost žádosti o mezinárodní ochranu a příslušnost pro její posouzení“

Ve věci C-720/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Verwaltungsgericht Cottbus (správní soud v Chotěbuzi, Německo) ze dne 14. prosince 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 24. prosince 2020, v řízení

RO, zastoupená zákonnými zástupci,

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, L. Bay Larsen, místopředseda, A. Arabadžev, A. Prechal, K. Jürimäe, S. Rodin, I. Ziemele a J. Passer (zpravodaj), předsedové senátů, M. Ilešič, M. Safjan, D. Gratsias, M. L. Arastey Sahún, M. Gavalec, Z. Csehi a O. Spineanu-Matei, soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. prosince 2021,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za RO, zastoupenou zákonnými zástupci, V. Gerloffem, Rechtsanwalt,

– za německou vládu J. Möllerem a R. Kanitzem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

– za belgickou vládu M. Jacobs a M. Van Regemorter, jako zmocněnkyněmi,

– za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s W. Ferrante, avvocato dello Stato,

– za nizozemskou vládu M. K. Bulterman, A. Hanje, J. Langerem a M. A. M. de Ree, jako zmocněnci,

– za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

– za Evropskou komisi C. Cattabriga, L. Grønfeldt a C. Ladenburgerem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. března 2022,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31; dále jen „nařízení Dublin III“), zejména jeho čl. 20 odst. 3, jakož i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60; dále jen „procedurální směrnice“), zejména jejího čl. 33 odst. 2 písm. a).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi RO, nezletilou osobou zastoupenou zákonnými zástupci, a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Německo) ve věci odmítnutí žádosti o mezinárodní ochranu podané touto nezletilou osobou, jež se narodila v tomto členském státě a jejímž rodičům a pěti sourozencům byla před jejím narozením přiznána mezinárodní ochrana v jiném členském státě, jako nepřípustné.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení (ES) č. 343/2003

3 Článek 16 odst. 1 písm. c) nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 50, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 109), stanovil:

„Členský stát příslušný k posouzení žádosti o azyl podle tohoto nařízení je povinen […] přijmout zpět za podmínek stanovených v článku 20 žadatele, jehož žádost se posuzuje a který bez povolení přebývá na území jiného členského státu.“

4 Nařízení č. 343/2003 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Dublin III.

Nařízení Dublin III

5 V bodech 4, 5 a 14 odůvodnění nařízení Dublin III se uvádí:

„(4) Podle závěrů z Tampere by měl tento společný evropský azylový systém v krátké době […] zahrnovat jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl.

(5) Tato metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu.

[…]

(14) V souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod[, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950,] a s Listinou základních práv Evropské unie by členské státy měly mít při uplatňování tohoto nařízení na mysli především respektování rodinného života.“

6 Nařízení Dublin III podle článku 1 stanoví „kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států“.

7 Článek 2 tohoto nařízení, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[…]

c) ‚žadatelem‘ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, kteří učinili žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;

[…]

f) ‚osobou požívající mezinárodní ochrany‘ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jíž byla poskytnuta mezinárodní ochrana ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2011/95/EU [ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. 2011, L 337, s. 9)];

g) ‚rodinným příslušníkem‘ tito členové rodiny žadatele nacházející se na území některého členského státu, pokud tato rodina existovala již v zemi původu:

[…]

je-li žadatelem svobodná nezletilá osoba, její otec, matka nebo jiná dospělá osoba, která je za ni zodpovědná podle práva nebo praxe členského státu, na jehož území se dospělá osoba nachází,

[…]“

8 Kapitola II uvedeného nařízení, nadepsaná „Obecné zásady a záruky“, obsahuje mimo jiné článek 3, nadepsaný „Přístup k řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu“, jehož odstavec 1 a odst. 2 první pododstavec stanoví:

„1. Členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich […]. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.

2. Pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

[…]“

9 Kapitola III nařízení Dublin III, nadepsaná „Kritéria pro určení příslušného členského státu“, obsahuje mimo jiné články 7, 9 a 10 tohoto nařízení.

10 Článek 7 uvedeného nařízení, nadepsaný „Pořadí kritérií“, v odstavci 1 stanoví:

„Kritéria pro určení příslušného členského státu se uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena v této kapitole.“

11 Článek 9 nařízení Dublin III, nadepsaný „Rodinní příslušníci, kteří požívají mezinárodní ochrany“, zní:

„Pokud má žadatel rodinného příslušníka, který může pobývat jako osoba požívající mezinárodní ochrany v některém členském státě, bez ohledu na to, zda tato rodina vznikla již dříve v zemi původu, je tento členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu za předpokladu, že dotčené osoby vyjádřily své přání písemně.“

12 Článek 10 tohoto nařízení, nadepsaný „Rodinní příslušníci, kteří jsou žadateli o mezinárodní ochranu“, stanoví:

„Pokud má žadatel v členském státě rodinného příslušníka, o jehož žádosti o mezinárodní ochranu dosud nebylo v tomto členském státě přijato první rozhodnutí ve věci samé, je tento členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu za předpokladu, že dotčené osoby vyjádřily své přání písemně.“

13 Kapitola IV uvedeného nařízení, nadepsaná „Závislé osoby a diskreční ustanovení“, obsahuje mimo jiné článek 17, nadepsaný „Diskreční ustanovení“, jehož odstavec 2 stanoví:

„Členský stát, ve kterém je požádáno o mezinárodní ochranu a který vede řízení o určení příslušného členského státu, nebo příslušný členský stát může kdykoli před vydáním prvního rozhodnutí ve věci samé požadovat od jiného členského státu, aby žadatele převzal z humanitárních důvodů, které vyplývají zejména z rodinných nebo kulturních důvodů, s cílem sloučit i jiné členy rodiny, i když tento

členský stát není příslušný podle kritérií uvedených v článcích 8 až 11 a 16. Dotčené osoby s tím musí vyjádřit písemný souhlas.

[…]“

14 Kapitola VI téhož nařízení, nadepsaná „Řízení týkající se převzetí a přijetí zpět“, obsahuje v oddíle I, nadepsaném „Zahájení řízení“, článek 20, jehož nadpis je totožný s názvem tohoto oddílu a jenž stanoví:

„1. Řízení o určení příslušného členského státu se zahajuje prvním podáním žádosti o mezinárodní ochranu v některém členském státě.

2. Žádost o mezinárodní ochranu se považuje za podanou, jakmile příslušné orgány dotyčného členského státu obdrží od žadatele formulář žádosti nebo jakmile o ní obdrží úřední zápis. Pokud není žádost učiněna písemně, měla by být doba mezi prohlášením o zamýšleném podání a sepsáním úředního zápisu co nejkratší.

3. Pro účely tohoto nařízení je situace nezletilé osoby, která doprovází žadatele a splňuje definici rodinného příslušníka, neoddělitelná od situace jeho rodinného příslušníka a zabývá se jí členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu tohoto rodinného příslušníka, třebaže nezletilá osoba není sama žadatelem, za předpokladu, že je to v jejím nejlepším zájmu. Stejným způsobem se postupuje v případě dětí narozených po příjezdu žadatele na území některého členského státu, aniž je nutné zahájit nové řízení o jejich převzetí.

[…]“

15 Oddíl II téže kapitoly VI, nadepsaný „Řízení týkající se žádostí o převzetí“, obsahuje mimo jiné článek 21, nadepsaný „Předložení žádosti o převzetí“, který v odst. 1 prvním pododstavci stanoví:

„Pokud se členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že k posouzení žádosti je příslušný jiný členský stát, může v co nejkratší době a v každém případě do tří měsíců ode dne, kdy byla žádost podána ve smyslu čl. 20 odst. 2, požádat druhý členský stát, aby žadatele převzal.“

Procedurální směrnice

16 V bodě 43 odůvodnění procedurální směrnice se uvádí:

„Členské státy by měly všechny žádosti zhodnotit po věcné stránce, to jest posoudit, zda dotyčný žadatel může být uznán za osobu způsobilou pro mezinárodní ochranu podle [směrnice 2011/95], pokud tato směrnice nestanoví jinak, zejména v případech, kdy lze důvodně předpokládat, že posouzení provede nebo dostatečnou ochranu poskytne jiná země. Členské státy by zejména neměly mít povinnost hodnotit věcnou stránku žádosti o mezinárodní ochranu, pokud první země azylu přiznala žadateli postavení uprchlíka nebo mu poskytla jinou dostatečnou ochranu a žadatel bude touto zemí převzat zpět.“

17 Článek 33 této směrnice, nadepsaný „Nepřípustné žádosti“, stanoví:

„1. Kromě případů, kdy se žádost neposuzuje podle nařízení [Dublin III], nemusí členské státy posuzovat, zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání nároku na mezinárodní ochranu podle [směrnice 2011/95], považuje-li se žádost podle tohoto článku za nepřípustnou.

2. Členské státy mohou považovat žádost o mezinárodní ochranu za nepřípustnou, pouze pokud:

a) mezinárodní ochranu přiznal jiný členský stát;

[…]“

Německé právo

18 Asylgesetz (zákon o azylu) ze dne 26. června 1992 (BGBl. 1992 I, s. 1126), ve znění zveřejněném dne 2. září 2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798), v § 29 – nadepsaném „Nepřípustné žádosti“ – odst. 1 bodě 1 písm. a) stanoví:

„(1) Žádost o azyl je nepřípustná, pokud

1) je

a) na základě [nařízení Dublin III] […]

příslušný k posouzení žádosti o azyl jiný stát,

[…]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

19 Dne 19. března 2012 bylo rodičům a pěti sourozencům žalobkyně v původním řízení, kteří jsou státními příslušníky Ruské federace, přiznáno postavení uprchlíka v Polsku.

20 V prosinci 2012 opustili území tohoto členského státu a přicestovali do Německa, kde podali žádosti o mezinárodní ochranu.

21 Dne 25. dubna 2013 požádala Spolková republika Německo Polskou republiku, aby na základě čl. 16 odst. 1 písm. c) nařízení č. 343/2003 přijala tyto osoby zpět.

22 Dne 3. května 2013 odmítla Polská republika této žádosti vyhovět s odůvodněním, že uvedené osoby již požívají mezinárodní ochrany na jejím území.

23 Rozhodnutím ze dne 2. října 2013 odmítla Spolková republika Německo žádosti uvedených osob o mezinárodní ochranu jako nepřípustné z důvodu postavení uprchlíka, které jim již bylo přiznáno v Polsku, a vydala vůči nim příkaz k opuštění území Německa pod hrozbou vyhoštění.

24 Dne 7. listopadu 2014 bylo toto rozhodnutí zrušeno jen v rozsahu, v němž se týká příkazu k opuštění území Německa pod hrozbou vyhoštění.

25 Dne 7. března 2018 podala žalobkyně v původním řízení, která se narodila v Německu dne 21. prosince 2015 a má, stejně jako její rodiče a sourozenci, státní příslušnost Ruské federace, k německým orgánům žádost o mezinárodní ochranu.

26 Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky, Německo) dvěma rozhodnutími přijatými dne 14. února 2019 a 19. března 2019 vydal vůči rodičům a sourozencům žalobkyně v původním řízení nový příkaz k opuštění území Německa pod hrozbou vyhoštění z důvodu mezinárodní ochrany, které již požívali v Polsku. O žalobě podané proti těmto rozhodnutím dosud nebylo rozhodnuto.

27 Rozhodnutím ze dne 20. března 2019 odmítl Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky žádost o mezinárodní ochranu podanou žalobkyní v původním řízení jako nepřípustnou na základě § 29 odst. 1 bodu 1 písm. a) zákona o azylu ve spojení s čl. 20 odst. 3 druhou větou nařízení Dublin III.

28 Žalobkyně v původním řízení podala proti tomuto rozhodnutí žalobu k předkládajícímu soudu. Podle tohoto soudu nebylo ve věci žádosti o mezinárodní ochranu podané žalobkyní v původním řízení zahájeno žádné řízení o určení příslušného členského státu v souladu s nařízením Dublin III. Za těchto okolností se předkládající soud zamýšlí nad tím, zda je na základě nařízení Dublin III Spolková republika Německo členským státem příslušným k posouzení žádosti žalobkyně v původním řízení o mezinárodní ochranu, a pokud ano, zda je tento členský stát přesto oprávněn tuto žádost odmítnout jako nepřípustnou.

29 Za těchto okolností se Verwaltungsgericht Cottbus (správní soud v Chotěbuzi, Německo) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je s ohledem na požadavek unijního práva zamezit sekundární migraci, jakož i na obecnou zásadu celistvosti rodiny vyjádřenou v nařízení Dublin III nutné obdobné použití čl. 20 odst. 3 tohoto nařízení v situaci, v níž nezletilé dítě a jeho rodiče podají ve stejném členském státě žádosti o mezinárodní ochranu, avšak rodiče již požívají mezinárodní ochrany v jiném členském státě, zatímco dítě se narodilo až v členském státě, ve kterém podalo uvedenou žádost?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, je třeba se zdržet posuzování žádosti nezletilého dítěte o mezinárodní ochranu podle nařízení Dublin III a musí být vydáno rozhodnutí o přemístění podle článku 26 nařízení například z důvodu, že pro posouzení žádosti nezletilého dítěte o mezinárodní ochranu je příslušný členský stát, ve kterém požívají jeho rodiče mezinárodní ochrany?

3) V případě kladné odpovědi na předchozí otázku, je čl. 20 odst. 3 nařízení Dublin III obdobně použitelný rovněž v rozsahu, v němž podle jeho druhé věty není nezbytné provedení nového řízení o převzetí u později narozeného dítěte, i když pak existuje riziko, že hostitelský členský stát nebude vědět o situaci pro převzetí nezletilého dítěte nebo že podle své správní praxe odmítne analogické použití čl. 20 odst. 3 tohoto nařízení, takže hrozí, že se nezletilé dítě stane ‚bezprizorním uprchlíkem'?

4) V případě záporné odpovědi na otázky 2 a 3, může být vůči nezletilému dítěti, které podalo žádost o mezinárodní ochranu v členském státě, přijato rozhodnutí o nepřípustnosti na základě obdobného použití čl. 33 odst. 2 písm. a) procedurální směrnice také tehdy, jestliže mezinárodní ochrany v jiném členském státě nepožívá samotné dítě, ale jeho rodiče?"

K předběžným otázkám

K první otázce

30 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda s ohledem na cíl nařízení Dublin III předcházet sekundární migraci a chránit základní právo na respektování rodinného života žadatelů o mezinárodní ochranu a zejména celistvost rodiny, musí být čl. 20 odst. 3 tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že se použije obdobně na situaci, kdy nezletilá osoba a její rodiče podají žádosti o mezinárodní ochranu v členském státě, v němž se tato nezletilá osoba narodila, zatímco její rodiče již požívají mezinárodní ochrany v jiném členském státě.

31 V této souvislosti je třeba připomenout, že článek 20 nařízení Dublin III, nadepsaný „Zahájení řízení“, jenž je součástí kapitoly VI tohoto nařízení, nadepsané „Řízení o převzetí a přijetí zpět“, stanoví v odst. 3 první větě, že pro účely tohoto nařízení je situace nezletilé osoby, která doprovází žadatele a splňuje definici rodinného příslušníka, neoddělitelná od situace jeho rodinného příslušníka a zabývá se jí členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu tohoto rodinného příslušníka, třebaže nezletilá osoba není sama žadatelem, za předpokladu, že je to v jejím nejlepším zájmu. Ve druhé větě tento čl. 20 odst. 3 stanoví, že stejným způsobem se postupuje v případě dětí narozených po příjezdu žadatele na území některého členského státu, aniž je nutné zahájit nové řízení o jejich převzetí.

32 Z jasného znění čl. 20 odst. 3 nařízení Dublin III vyplývá, že toto ustanovení předpokládá, že rodinní příslušníci nezletilé osoby mají nadále postavení „žadatele“ ve smyslu čl. 2 písm. c) tohoto nařízení, takže neupravuje situaci nezletilé osoby, která se narodila poté, co těmto rodinným příslušníkům byla přiznána mezinárodní ochrana v jiném členském státě, než ve kterém se nezletilá osoba narodila a bydlí se svou rodinou.

33 Dále je v tomto ohledu – na rozdíl od toho, co tvrdí německá vláda – irelevantní, zda uvedení rodinní příslušníci podali novou žádost o mezinárodní ochranu v posledně uvedeném členském státě a zda tento stát takové žádosti odmítl jako nepřípustné před narozením dotyčné nezletilé osoby, nebo po jejím narození. Je totiž nutné připomenout, že členský stát nemůže v rámci postupů stanovených tímto nařízením právoplatně žádat jiný členský stát o to, aby převzal nebo přijal zpět státního příslušníka třetí země, který podal žádost o mezinárodní ochranu v prvně uvedeném členském státě poté, co mu byl druhým z nich přiznán nárok na mezinárodní ochranu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. března 2019, Ibrahim a další, C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 78).

34 K otázce, zda se nicméně může čl. 20 odst. 3 nařízení Dublin III na takovou situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, použít obdobně, je třeba zdůraznit, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 28 svého stanoviska, že situaci nezletilé osoby, jejíž rodinní příslušníci jsou žadateli o mezinárodní ochranu, nelze v kontextu režimu zavedeného nařízením Dublin III považovat za podobnou situaci nezletilé osoby, jejíž rodinní příslušníci již takové ochrany požívají, protože pojem „žadatel“ definovaný v čl. 2 písm. c) tohoto nařízení a pojem „osoba požívající mezinárodní ochrany“ definovaný v písmeni f) téhož článku pokrývají odlišná právní postavení, jež jsou upravena v různých ustanoveních tohoto nařízení.

35 V tomto ohledu, jak uvedl generální advokát v tomtéž bodě svého stanoviska, unijní normotvůrce zejména odlišil situaci nezletilé osoby, jejíž rodinní příslušníci již požívají mezinárodní ochrany v jiném členském státě, zmíněnou v článku 9 nařízení Dublin III, od situace nezletilé osoby, jejíž rodinní příslušníci jsou žadateli o mezinárodní ochranu, zmíněné v článku 10 a čl. 20 odst. 3 tohoto nařízení.

36 V první z těchto situací, která odpovídá situaci dotčené ve věci v původním řízení, by obdobné použití čl. 20 odst. 3 nařízení Dublin III na dotyčnou nezletilou osobu zbavilo jak tuto osobu, tak členský stát, který přiznal mezinárodní ochranu jejím rodinným příslušníkům, uplatnění postupů stanovených tímto nařízením.

37 Konkrétně by obdobné použití čl. 20 odst. 3 druhé věty nařízení Dublin III na takovou nezletilou osobu vedlo k tomu, že by vůči této osobě mohlo být vydáno rozhodnutí o přemístění, aniž by bylo zahájeno řízení o jejím převzetí. Výjimka z nutnosti zahájit řízení o převzetí nezletilé osoby narozené po příjezdu žadatele na území některého členského státu stanovená v čl. 20 odst. 3 druhé větě nařízení Dublin III přitom předpokládá, že je dítě zahrnuto do řízení zahájeného vůči jeho rodinným příslušníkům, a tudíž toto řízení probíhá, čemuž tak právě není v případě, kdy těmto rodinným příslušníkům byla již mezinárodní ochrana přiznána v jiném členském státě.

38 Dále kdyby členskému státu narození nezletilé osoby bylo na základě obdobného použití čl. 20 odst. 3 druhé věty nařízení Dublin III umožněno přijmout rozhodnutí o přemístění této osoby mimo jakékoli řízení o převzetí, vedlo by to zejména k obejití lhůty stanovené pro tyto účely v čl. 21 odst. 1 prvním pododstavci tohoto nařízení a k tomu, že by členský stát, který přiznal mezinárodní ochranu rodinným příslušníkům před narozením této nezletilé osoby, byl postaven před takové rozhodnutí o převzetí, ačkoli by o něm nebyl informován ani by nemohl uznat svou příslušnost k posouzení žádosti uvedené nezletilé osoby o mezinárodní ochranu.

39 Kromě toho je třeba konstatovat, že unijní normotvůrce stanovil zvláštní pravidla pro případ, kdy je řízení zahájené vůči rodinným příslušníkům nezletilé osoby ukončeno a kdy tito rodinní příslušníci již nejsou žadateli ve smyslu čl. 2 písm. c) nařízení Dublin III, ale mohou na území některého členského státu pobývat jako osoby požívající mezinárodní ochrany. Tato situace je upravena zejména článkem 9 téhož nařízení.

40 Článek 9 nařízení Dublin III totiž stanoví, že pokud má žadatel rodinného příslušníka, který může pobývat jako osoba požívající mezinárodní ochrany v některém členském státě, bez ohledu na to, zda tato rodina vznikla již dříve v zemi původu, je tento členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu za předpokladu, že dotčené osoby vyjádřily své přání písemně.

41 Okolnost, že uplatnění kritéria pro určení příslušného členského státu obsaženého v článku 9 nařízení Dublin III podléhá výslovné podmínce, že dotčené osoby vyjádřily své přání písemně, zajisté vylučuje, jak poukázaly některé zúčastněné strany na jednání, použití tohoto kritéria v případě, kdy takové přání vyjádřeno nebylo. K této situaci může dojít zejména tehdy, když je žádost o mezinárodní ochranu dotyčné nezletilé osoby podána v návaznosti na nelegální sekundární migraci její rodiny z prvního členského státu do členského státu, ve kterém byla tato žádost podána. Tato okolnost však nemění nic na tom, že unijní normotvůrce tímto článkem 9 zavedl ustanovení, které se vztahuje právě na takovou situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, kdy rodinní příslušníci žadatele sami již nejsou žadateli, ale již požívají mezinárodní ochrany přiznané některým členským státem.

42 Navíc se s ohledem na jasné znění článku 9 tohoto nařízení nelze odchýlit od požadavku písemného vyjádření přání dotčených osob vyžadovaného tímto článkem. Předcházením sekundární migraci, které je, jak podotkl Soudní dvůr (rozsudek ze dne 2. dubna 2019, H. a R., C-582/17 a C-583/17, EU:C:2019:280, bod 77), jedním z cílů sledovaných nařízením Dublin III, nemůže být odůvodněn jiný výklad tohoto článku.

43 Totéž platí pro postup stanovený v čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III, při kterém členský stát, v němž je požádáno o mezinárodní ochranu, může kdykoliv před přijetím prvního rozhodnutí ve věci samé požadovat od jiného členského státu, aby žadatele o mezinárodní ochranu převzal z humanitárních důvodů, pokud s tím dotyčné osoby vyjádří písemný souhlas.

44 Za těchto podmínek v situaci, kdy dotčené osoby nevyjádřily písemně přání, aby členským státem příslušným k posouzení žádosti nezletilé osoby o mezinárodní ochranu byl členský stát, který umožnil jejím rodinným příslušníkům pobývat na svém území jako osobám požívajícím mezinárodní ochrany, bude určení příslušného členského státu provedeno podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Podle tohoto ustanovení, použitelného podpůrně, platí, že pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

45 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět, že čl. 20 odst. 3 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že se nepoužije obdobně na situaci, kdy nezletilá osoba a její rodiče podají žádosti o mezinárodní ochranu v členském státě, v němž se tato nezletilá osoba narodila, zatímco její rodiče již požívají mezinárodní ochrany v jiném členském státě.

Ke druhé a třetí otázce

46 Vzhledem k odpovědi na první otázku není důvodné odpovídat na druhou a třetí otázku.

Ke čtvrté otázce

47 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 33 odst. 2 písm. a) procedurální směrnice vykládán v tom smyslu, že je na základě jeho obdobného použití možné odmítnout žádost nezletilé osoby o mezinárodní ochranu jako nepřípustnou, jestliže mezinárodní ochrany v jiném členském státě nepožívá tato nezletilá osoba sama, nýbrž její rodiče.

48 Je třeba připomenout, že podle čl. 33 odst. 1 procedurální směrnice nemusí členské státy posuzovat, zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání nároku na mezinárodní ochranu podle směrnice 2011/95, považuje-li se žádost podle tohoto článku za nepřípustnou. V tomto ohledu odstavec 2 uvedeného článku taxativně vyjmenovává situace, kdy členské státy mohou považovat žádost o mezinárodní ochranu za nepřípustnou [rozsudky ze dne 19. března 2019, Ibrahim a další, C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17, EU:C:2019:219, bod 76, jakož i ze dne 22. února 2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Celistvost rodiny – již přiznaná ochrana), C-483/20, EU:C:2022:103, bod 23].

49 Taxativní povaha tohoto výčtu vychází jak ze znění tohoto článku, a to zejména z výrazu „pouze“, který předchází výčtu důvodů nepřípustnosti, tak z jeho účelu, který spočívá, jak Soudní dvůr již podotkl, právě ve zmírnění povinnosti členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu vymezením případů, v nichž je taková žádost považována za nepřípustnou

[rozsudek ze dne 19. března 2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, bod 30 a citovaná judikatura]. Dále má, s ohledem na tento účel, čl. 33 odst. 2 procedurální směrnice jako celek povahu výjimky z povinnosti členských států meritorně posuzovat všechny žádosti o mezinárodní ochranu.

50 Podle čl. 33 odst. 2 písm. a) procedurální směrnice mohou členské státy považovat žádost o mezinárodní ochranu za nepřípustnou, pokud mezinárodní ochranu přiznal jiný členský stát. Tuto možnost lze vysvětlit zejména významem zásady vzájemné důvěry v unijním právu, zejména v prostoru svobody, bezpečnosti a práva, který Unie tvoří, přičemž toto ustanovení je výrazem této zásady v rámci společného azylového řízení stanoveného uvedenou směrnicí [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. února 2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Celistvost rodiny – již přiznaná ochrana), C-483/20, EU:C:2022:103, body 28 a 29].

51 Z taxativní povahy výčtu obsaženého v čl. 33 odst. 2 procedurální směrnice i ze skutečnosti, že důvody nepřípustnosti mají povahu výjimky, nicméně vyplývá, že čl. 33 odst. 2 písm. a) této směrnice musí být vykládán restriktivně, takže jej nelze použít na situaci, která neodpovídá jeho znění.

52 Osobní působnost tohoto ustanovení proto nemůže zahrnovat žadatele o mezinárodní ochranu, který sám takové ochrany ve smyslu uvedeného ustanovení nepožívá. Tento výklad je potvrzen bodem 43 odůvodnění procedurální směrnice, který upřesňuje, jak podotkl generální advokát v bodě 40 svého stanoviska, dosah tohoto důvodu nepřípustnosti, když uvádí, že členské státy by neměly mít povinnost hodnotit věcnou stránku žádosti o mezinárodní ochranu, pokud první země azylu přiznala „žadateli“ postavení uprchlíka nebo mu poskytla jinou dostatečnou ochranu.

53 Proto v takovém případě, jaký nastal ve věci v původním řízení, kdy žadatelem je nezletilá osoba, jejíž rodinní příslušníci požívají mezinárodní ochrany v jiném členském státě, ale sama tato nezletilá osoba takové ochrany nepožívá, nespadá tento žadatel do působnosti výjimky stanovené v čl. 33 odst. 2 písm. a) procedurální směrnice. Na tomto základě tedy jeho žádost nemůže být prohlášena za nepřípustnou.

54 Dále nelze toto ustanovení použít obdobně za účelem odůvodnění rozhodnutí o nepřípustnosti v této situaci. Takové použití by totiž bylo v rozporu nejen s taxativní povahou výčtu uvedeného v čl. 33 odst. 2 procedurální směrnice, ale i se skutečností, že situace takové nezletilé osoby není srovnatelná se situací žadatele o mezinárodní ochranu, který již požívá takové ochrany přiznané jiným členským státem, což vylučuje jakoukoli analogii.

55 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na čtvrtou otázku odpovědět, že čl. 33 odst. 2 písm. a) procedurální směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že se nepoužije obdobně na žádost o mezinárodní ochranu podanou nezletilou osobu v některém z členských států, jestliže mezinárodní ochrany v jiném členském státě nepožívá tato nezletilá osoba sama, nýbrž její rodiče.

K nákladům řízení

56 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) **Článek 20 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států,**

   musí být vykládán v tom smyslu, že

   se nepoužije obdobně na situaci, kdy nezletilá osoba a její rodiče podají žádosti o mezinárodní ochranu v členském státě, v němž se tato nezletilá osoba narodila, zatímco její rodiče již požívají mezinárodní ochrany v jiném členském státě.

2) **Článek 33 odst. 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany**

   musí být vykládán v tom smyslu, že

   se nepoužije obdobně na žádost o mezinárodní ochranu podanou nezletilou osobu v některém z členských států, jestliže mezinárodní ochrany v jiném členském státě nepožívá tato nezletilá osoba sama, nýbrž její rodiče.

Podpisy